

העם הסוסים של קליגולה

חברים פרטיים ואנשי-שוקיים

קיצוניים מאיישים את

תפקידי-המפתח

אחד מסימני-ההיכר של כל מי שטר הוא טיב האנשים הממלאים בו תפקידי-מפתח. המיקרה הקיצוני ביותר אירע ברומא לפני 1950 שנה, כאשר הקיסר קאליגולה (המג'ף הקטן) מינה את סוסו האהוב לדרגת קונסול.

ישראל עדיין רחוקה ממצב זה. שום סוס עדיין לא הגיע אפילו לכנסת, וכל המישרות בשרות-החוקן מאוישות בי הולכי-על-שתיים מדופלמים.

אולם בחודשים האחרונים גברה בחוגים רציניים בקרב המימסד עצמו הדאגה, נור כח שיטת-הקצוות של ממשלת רבין ותוצאותיה. נראה כאילו נמצאה שיטה המבטיחה מראש שהאיש הלא-נכון יגיע למקום הלא-נכון (ראה הנווד).

קצנאים וחברים. שרה-ביטחון, שימ"ן פרס, מקיף את עצמו באישים קנ"איים, הרחוקים מאד משיקולי-דעת קר וענייני. יועצו העיקרי לעניינים ערביים הוא האלוף (מיל.) יהושפט (פט"ר) הרב-בי, אדם שהקדיש את חייו להוכחת התיוה שכל הערבים הם אנטי-שמיים ורוצים ב"השמדת ישראל. פטי סולק בשעתו מתפ"ן קידו כראש אמ"ן על-ידי דויד בן-גוריון, בגלל חוסר שיקולי-דעת.

יועץ אחר של פרס הוא יובל נאמן, איש-מדע מזהיר, הנמצא בשולי ההיגיון בעניינים פוליטיים. נאמן הוא מטיף קנאי קיצוני לארץ-ישראל השלמה.

מי שנוקב לעצותיהם של יועצים כאלה כדי לנהל את מדיניות-הביטחון של ה"מדינה, זקוק בעצמו לבדיקה דחופה. שרה-חוקן, יגאל אלון, הסתבך במערכת אחרת של מינויים. הדרך שבה ניסה לאייש את שירות-החוקן של ישראל בחברים פרטיים, ובחברים של חברים, כבר גרמה לשערורייה לאומית.

אך על כולם עלה השבוע ראש-הממש"ל לה עצמו, כאשר עורר שערורייה לאומית על-ידי מינוי ביטחוני מרכזי (ראה להלן). מה גורם לשיטות מזוהרות כאלה של סלקציה? ייתכן שממשלה זו שוב אינה מסוגלת למשוך אנשים רציניים, בעלי כושר ורמה, לתפקידים המרכזיים של המדינה, אך ייתכן גם שהקבוצה השלטת מתייחסת אל המדינה כאל אחוזה פרטית, שבה היא יכולה לעשות ככל העולה על רוחה, ללא ביקורת וללא התחשבות בדעת כ"א או כ"ב, זוהי ממשלה חולה.

הממשלה הפחה של פח"ע

המצאה חדשה של

רבין: איך לאישי

תפקיד ולהשאירו ריק

האלוף (מיל.) רחבעם (גאנדי) זאבי הוא טיפוס. על כך מביעים הכל. יש לו הרבה ידידים, וגם הרבה שונאים. אלה גם אלה מסכימים ביניהם שהוא אדם ססגוני, בעל אישיות מיוחדת ובלתי-שיגרי רתית. במדינה שבה גובר הקונפורמיזם, ושבה נראים הפקידים הבכירים כאילו הוטבעו בשטאנץ אחיד - יש בהגדרה זו מהאמה גדולה.

גאנדי הוא שריד אמיתי של תקופת הפלמ"ח, אספן של נשק מכל הסוגים, שתעניק לבניו שמות כמו "סייר בנימין" ו"פלמ"ח-יפתח", ושהעלה אותם עוד מיל-דלת אל פיסגת המצודה כדי לחגוג שם את ימי ההולדת שלהם.

הוא עורר ביקורת רבה כאשר גידל לביי אה בחצר של "מצודת ספיר", וביקורת חריפה עוד יותר כאשר שלף אקדח במרכז חברון וירה בערבי זקן ומטורף, שעמד על גג סוכה ואיים-במקל על היהודים. על רקע דופה נרקמה סביבו מסכת שמעות על מעשים חריגים, שלפחות בחלקן היו כוזבות. פעם, בתקופת כהונתו של פינסק לבון כשר-הביטחון, הורחק גאנדי מתפ"ן קידו מפני שניסה לבצע פעולה בלתי-חוקית מעבר לגבול.

מדי-פעם הצליח גאנדי לזעזע את דעת הקהל בססגנותו האישי המובהק. כך, במיש"ן

כשחזר ח"כ (מערך/רפ"י) משה דיין מסיוורו האחרון בחול, סיפר ח"כ משה שחל (מערך/מפא"י) כי בעת שי השניים נסעו ביחד במטוס מהארץ למיזר רחיה-חוק, לפני כחודשיים, היתה במטוס קבוצה של עשרות נשים פיליפיניות. אחרי שזוהו את משה דיין, או כפי שהן קראו לו, "מושי דיין", הן מחאו לו כפיים בהתלהבות, אך דיין לא שם לב לכך. הגיב דיין על סיפורו של שחל: "לפחות הפיליפיניות מוחאות לי כף".

בוויכוח על עתידה של אופירה, היא שארם אישיך, תקפה ח"כ מלידה (מערך/רפ"י) בחריפות רבה את שרי השיכון אברהם עופר (מערך/מפא"י), וקראה עברו: "אדוני שרה-שיכון, לפי עניות דעתי אין אתה רשאי להתחרות ב"משה רבנו", שהוציא אותנו משם, ובי משה דיין, שהכניס אותנו לשם".

כשהבחין שר החינוך התרבות אהרון ירדן (מערך/מפא"י) בתח"כ אבא אבן (מערך/מפא"י) כשהוא יושב ליד שולחן-הישיבות ומדבר אל עצמו, הוא היפנה לכך את תשומת-ליבו של אחד העיתונאים שישבו בקירבת-מקום. אמר אר-הו עיתונאי לידלן: "אבן מקריא לעצמו

לפני ימים אחדים קיבל שרה-תחר בורה גר יעקבי (מערך/רפ"י) שיחה-טל-פון. מעברו האחר של הקו בעק קולו של ח"כ פינחס ספיר. משך עשר דקות תמימות "שטף" ספיר את יעקובי על מדי-ניתוח הכושר של הממשלה בכלל, ושל משרד-התחבורה בפרט. רק לאחר שי השיחה התמשכה, חשד לפתע יעקובי כי משהו מותח אותו. ואמנם, היה זה שדרן שידורי ישראלי גירעון רבי-ארי, אשר התמחה לאחרונה בחיקוי קולו של ספיר.

עד כמה מתגעגע יושב-ראש הני הלת הסוכנות, ומי שהיה שרה-האוצר, ח"כ פינחס ספיר (מערך/מפא"י) לשיבה ב"ממשלה, אפשר היה ללמוד מפליטת-הפה של ספיר, שנעשתה בשבוע שעבר. בתארו את נאמו של גיזבר הסוכנות אריה לייב דולצ'ין, אמר ספיר: "דולצ'ין אמר בי ישיבת הממשלה האחרונה כי... ורק אחרי קריאת-תיקון אחדות, חזר בו ואמר: "בי ישיבת הנהלת הסוכנות האחרונה".

רשות-השידור תפסה בשבוע ש-עבר את רוב זמנה של מליאת הכנסת ושל ועדת-החינוך שלה, בעיקר בגלל כתבתו של עמירם ניר על הבית ברחוב חברון

כשמתבוננים בצמד חברי-הכנסת של הליברלים הע"י מאייס, ח"כ יהודה שערי (מימין) והגל זיידל, אפשר לחשוב כי במיפלגה קטנה זו קיים הנוהג של תילבוש אחידה. אולם היה זה רק מיקרה ששניים אלה לבשו באותו יום חולצות זהות. חולצות אלה נראות אופנתיות ממש לעומת הרגלי-הלבוש של שני השרים של הליע. שרה-התירוח משה קול מופיע כימעט תמיד בחולצה לבנה מקומטת וחליפה אפורת-הכולה עם צווארון בחוץ, ואילו השר ללא-תיק גדתן האוזנר נוהג ללבוש חליפה כהה, כשהוא ענוב בעניבה בסגנון מיושן.

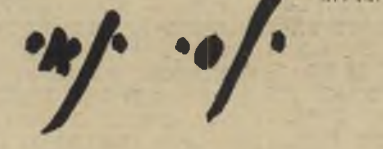
אדים לר"ע

כשמתבוננים בצמד חברי-הכנסת של הליברלים הע"י מאייס, ח"כ יהודה שערי (מימין) והגל זיידל, אפשר לחשוב כי במיפלגה קטנה זו קיים הנוהג של תילבוש אחידה. אולם היה זה רק מיקרה ששניים אלה לבשו באותו יום חולצות זהות. חולצות אלה נראות אופנתיות ממש לעומת הרגלי-הלבוש של שני השרים של הליע. שרה-התירוח משה קול מופיע כימעט תמיד בחולצה לבנה מקומטת וחליפה אפורת-הכולה עם צווארון בחוץ, ואילו השר ללא-תיק גדתן האוזנר נוהג ללבוש חליפה כהה, כשהוא ענוב בעניבה בסגנון מיושן.

בירושלים (ראה מדור טלוויזיה). בוועדת החינוך הסביר יושב-ראש הוועדה אב"ר רהם (אברשה) "שכפרמן (ליכוד / חרות) למנכ"ל רשות השידור יצחק לייב, כי שהזמן לשיבה, מדוע נוגעת הוועדה רק בשלילה שבטלוויזיה, ולא בחיוב שבה: "החיוב מובן מאליו, ותפקיד הוועדה ל"תאר את השלילה". השיב לו על כך לייבני: "לפי אותו עיקרון, אני אתן הר-ראות לאנשי מבט, שיתארו רק את ה"שלילה במדינה".

באותו דיון הסביר ח"כ יוסי שריד (מערך/מפא"י): "רק מפני שאני לא רוי צה להרגיש כמו ח"כ האזרה כהן, אני לא חוקק את התלוויזיה".

בעת הדיון שנערך באותו נושא במליאת הכנסת, הגדיר ח"כ מאיר פעיל (מוקד) את ח"כ גאולה כהן (ליכוד / חרות) בעזרת-הכנסת הנאורה ב"מרכאות כפולות ומכופלות, גאולה כהן, ח"כ מנחם בגין (ליכוד / חרות) יצא ל"הגנתה של כהן, ודרש מיושב-ראש הישיבה, ח"כ יהודה ירדן, לחוקק את דבריו של פעיל: מהפוטוקול. לעבר פעיל קרא: "אתה גם רוח. מספיק התגסט פעיל, ואני מבחון התגסט על לשון גסויות, ולא גיסות". ירדן לא מחק את דברי פעיל מהפרוטוקול, אולם העיר לאיש מוקד, שלפי תקנון הכנסת מותר לפנות אל ח"כ רק בתוארו זה, ללא שום תוספות.

יצחק רבין עדיין אין סוסים בכנסת

אולם גם מכרים אלה הודעו כאשר התפרסם השבוע, ימים מעטים אחרי שגאנדי די זכה בור זה של על-ידפנה מפקקים. כי יצחק רבין העניק לגאנדי מינוי נוסף, והפעם בעל משמעות חמורה ביותר, גאנדי הפך יועץ ראש-הממשלה לענייני-ביטחון. קצב בראש. כדי להבין את מלוא חומ"רת המינוי הזה, יש לעמוד על תוכן התפקיד. מכל המחדלים הנוראים של יוסי-הכיסור רים, היה הכולט והחמור ביותר היעדרו של מוסד שהיה מסוגל להעריך את משמ"עוּתם הפוליטית-צבאית של מימצאים מודיי עניינים. אמ"ן ידע לפני המלחמה על כל ההכנות של המצרים והסורים, עד לפרט האחרון. הוא ידע כי הכנות אלה הות למתלימים הקבועים בפקודות-המיבצע למיל-חמה. אולם ביגלל תפיסות פוליטיות ומר-דיעניוּת כוזבות ונפשיות, ששלטו ברא-שיהם של חברי הצמרת המודיעינית, הם סירבו להסיק את המסקנה המתבקשת מא-ליה: שעומדת לפרוץ מלחמה. זהו המחדל הקטן שגרם למחדל הגדול. היו קולות רבים שדרשו במשך השנים לחקים גוף מיקצועי להערכת התהליכים הפוליטיים בעולם הערבי. אולם גוף כזה לא הוקם מעולם. גרוש מזה: תחת שלי-טונם של גולדה מאיר ואבא אבן אף התי-נוונו לגמרי מחלקת-החקר ומחלקת-המיזי-רת-התיכון במישר-החוקן. ולמעשה הם חדלו מלהתקיים. על אמ"ן, גוף צבאי (המשך בעמוד 24)

ערב מילחמת-סיני פירסם העולם הזה את המאמר "מטכ"ל לבן", שהציג דרישה זו, ומאז חזר על כך פעמים רבות, במשך שנים רבות היה זה הקול היחיד שחבע זאת.